

a kivétel „megszervezése“, gabonamonopólium és más jelszavak vannak napirenden. De ezek valamennyien autarkiai törekvéseket fednek, amelyek ellentmondanak egymásnak sőt egymást ki is zárják.

A csehszlovák technokrácia sem képes pozitív építésre. Napról-napra él. Az eseményeket regisztrálja fejszóvalva vagy helyeslően, bólogatva. A termelés szabályozása a termelési eszközök magántulajdonának kérdésén áll vagy bukik. A technokrácia pedig éppen annak a termelési rendnek talaján és azt igenlően keresi a bajok orvoslását, amely a gazdasági megrázkódtatásokat a természettörvények következetességével termeli ki, újra meg újra, magából.

(Pozsony)

K. K.

AZ ANTISZEMITIZMUS, A FAJVÉDELEM ÉS A STERILIZÁCIÓ KÉRDÉSE A FASISZTA ITÁLIÁBAN. Tudnivaló, hogy az olasz fasizmus sohasem volt antiszemita és az u. n. fajvédelem terén is sokkal mérsékeltebb álláspontot foglalt el, mint mondjuk, a mai német fasizmus. Az olasz fasizmus nem azért nem volt antiszemita, mintha zsidóbarát politikát akart volna folytatni (ezt főleg a magyar polgári-zsidó lapok akarnák elhívetni publikumukkal azzal a magyon is átlátszó szándékkal, hogy kimutassák: zsidó is lehet jó fasiszta), hanem sok más, mélyebben fekvő ok miatt. Először is mert Olaszországban kevés a zsidó: az összlakosság alig egy ezrelékét teszik ki és ezek is csak egyes, főleg északolasz városokban laknak. (Torino, Milano, Padova, Venecia, Róma). Másodsorban pedig, mert a zsidóság egészen a legutóbbi időkig, a világ talán legfőképzetesebben asszimilált zsidóságát alkotta; ebben egész bizonyosan a magyar zsidókat is tulszárnyalták. Azonkívül az aránylag kisszámú olasz zsidóság olyan gazdasági és intellektuális tényezőjévé lett az országnak, hogy ma már nélkülözhetetlen. A zsidóság itt is, mint mindenütt, két szélsőséget jelentő főrétegre oszlik: a természetnél és helyzetnél fogva regresszív tökérsre, és a jobbra progresszív gondolkodású értelmiségekre. Mussolininek, természetesen, csak az előbbiekre van szüksége; így magyarázható, hogy a fasizmus vezéregyéniségei között sok a zsidó: ma is egy aktív miniszter és több fasiszta képviselő. Az intellektuális és jobbra baloldali zsidó elemekkel viszont sok baja volt a fasizmusnak. Az északolasz városok egyetemének tanárai között igen sok a zsidó és közülük sokan csak a végső erőszaknak engedve irták alá a két évvel ezelőtti rájuk kényszerített „hüségesküvet.“ A hüségnyilatkozat nyílt és bátor megtagadói nagy többsége szintén zsidó volt. Így nem lehet csodálkozni azon, hogy az utóbbi időkben az olasz fasiszta sajtóban egyre élesebb antiszemita hangok jelentkeznek. Kétségtelenül része van ebben a hitlerizmus hatásának is. De, ami váratlanul elmérgesítette a helyzetet, az a legutóbbi torinói forradalmi alakulat felfedezése volt, melynek tagjai majdnem mind zsidók. Ebben a sejtrendszéri szervezkedésben jobbra csak intellektuettek vettek részt: orvosok, diákok, egyetemi tanárok fiaj. Ennek az úgynevezett kapcsolat egymásután jelennek meg politikai, sőt irodalmi lapokban is antiszemita irányú cikkek és írások, melyek alig pár hónappal ezelőtt még elképzelhetetlenek lettek volna Itáliában. Ugyanakkor a napi-, de különösen az orvosi szaksajtóban bizonyosfokú elégedetlenség jelentkezik a külföldről bejött (főleg) zsidó orvostanhallgatókka! és orvosokkal szemben. Olaszországban eddig meglehetősen liberálisan kezelték az idegen származású és a numerus clausus elől menekülő diákok és orvosok ügyét; ismeretes, hogy egész Európában éppen Itália volt az egyetlen állam, mely idegen állampolgároknak is megengedte az orvosi gyakorlatot.

ha Itáliában végezték tanulmányaikat. Érthető viszont, hogy idővel a Magyarországból, Romániából, Lettországból, Litvániából és újabban Németországból beözönlő orvostanhallgatók és orvosok, akiknek nagy része Itáliában telepedett le, végül is az olasz orvosok tiltakozását, váltották ki. Ma már Itáliában igyekeznek mindenképpen megnehezíteni az idegen származású orvosok elhelyezkedését részben úgy, hogy megreven elzárkóznak az olasz állampolgárság megadása elől, mely nélkül pedig senkisép pályázhatik kórházi, szanatóriumi stb. állásra; részben pedig az orvosi kamarákba és szindikátusokba való beiratkozás megnehezítésével, mely nélkül viszont a szabad orvosi gyakorlat sem lehetséges. Legújában már egy visszaható erejű törvényjavaslatról beszélnek, amely a már Itáliában gyakorló és a kamarákba felvett idegen származású orvosoktól is megvonná a szabad orvosi gyakorlat jogát. Itt is nyilvánvaló a hitlerizmus kölesönhatása. Egy orvosi lap már odáig megy, hogy követeli nemcsak az olasz egyetemekre jelentkező külföldi diákok állandó politikai ellenőrzését, de tekintettel arra, hogy (az illető orvosi lap szerint), Németországból bizonyosan sok orvos és orvostanhallgató fog a sterilizáció elől (!) Itáliába menekülni, követeli, hogy ezek kötelező orvosi vizsgálat alá vessenek, nem léven Itáliának érdeke „más országok hulladékait befogadni.“

Ez a durva hang egy orvosi lap részéről már csak azért is feltűnő, mert a hivatalos olasz orvosi felfogás mindezeideig élesen szembehelyezkedett a németországi sterilizáció törekvésekkel és azokat szigoruan elítélte. A múlt év őszén a „Mentális Hygiene“ Rómában megtartott európai kongresszusán az olasz delegátusok, élükön a világhírű pszichopatológussal, Prof. S. De Sanctissal élesen kikeltek a sterilizációt hirdető német kiküldöttek ellen. A sterilizáció ellen felhozott érvek kizárólag tudományos vonatkozásúak voltak, kétségtelen azonban, hogy az olasz tudósokat az egyház ellenzése és Mussolininak inkább a mennyiségre, mint a minőségre törekvő népesedési politikájának szemelött tartása is befolyásolta. Az olaszok annak — a különben tudományos szempontból helyes — véleményüknek adtak kifejezést, hogy a sterilizáció a tudomány mai állása mellett már csak azért is teljesen elhibázott, sőt emberi szempontból kegyetlen, intézkedés, mert a betegségek örökölhetősége még egyáltalában nem megoldott problémája a mai tudománynak. Áll ez különösképpen éppen azokra a betegségekre, melyeknél a német törvény indikálták tartja a sterilizálást, így egyes elmebetegeknél, mint pld. az epilepsziánál, a koreánál, de főleg a schizofréniánál, mely utóbbival kapcsolatban éppen a modern német pszichiátria mutatta ki nemcsak azt, hogy nem öröklött betegség, de magának a diagnózisnak sokszor jelentékeny nehézségeit is. A római elmekongresszus óta alig múlt el pár hónap és ime már Itáliában is lábrakaptak a hitleri fajelmélet divatos szövegeit. Ma még csak elszórt jelenségekkel állunk szemben, de sohasem lehet tudni hová érkezhetünk el. A fasizmus „állandó fejlődésben és forradalomban él“ és mint látjuk, szívesen tanul a külföldi „testvérpártoktól“ is...

(Róma)

(—a. —a.)

AZ ELÉGETETT NÉMET KÖNYVEK KÖNYVTÁRA. Több mint egy éve, hogy Németországban fellobogtak a könyvnyáglók, melyeken a felvilágosodás kora óta megjelent vezető irodalmi termékek jórészt elégették. Az egyik máglya előtt Göbbels miniszter tartotta az „ünnepi“ beszédet, amikor a könyvégetést „szimbolikus“ aktusnak nevezte. E „szimbolikus“ aktus óta Németországban több mint 3 ezer könyv forgalomba hozatalát tiltották meg, pár milliót pedig részben elégették,